

દુષ્કાળ/ગરમ પવન ફૂંકાવા ની પરિસ્થિતી દરમ્યાન

આટલું કરો:

દુષ્કાળ/ગરમ પવન ફૂંકાવા ની હવામાનને લગતી ચેતવણી,સૂચનાઓ,માહિતી માટે રેડિયો સાંભળો, ટીવી જુઓ, અખબારો વાંચો.વરસાદ ના પાણી ના સંગ્રહ માટે ના પ્રયત્ન કરો.વરસાદ ની ઋતુ શરૂ થયા પહેલાં સ્થાનીય પાણી ના સ્ત્રોત નુ સમારકામ કરાવો, માટેતેને પુર્ન જીવીત કરો.

ભૂગર્ભ ના જળ સ્ત્રોત ને ઊંચા લાવવા ઊંડા ખાડા ખોદાવો. જળ સંચય ના કાર્યક્રમ મા ભાગ લો.ઘરેલું વપરાશ માં ઉપયોગ કરાયેલ પાણી નો બગીચા માં ઘાંસ કે છોડ ને પાણી પીવડાવવા માં ઉપયોગ કરો. સ્નાન માટે શાવર ને બદલે બાલદી નો ઉપયોગ કરો.પોતું કરવા માટે છૂટ્ટા પાણી ને બદલે ભીના પોતા નો ઉપયોગ કરો.ફ્લશ માટે ઓછા પાણી નો ઉપયોગ થાય એવા સંડાશ બનાવો. પાણી નાં નળ,ટાંકી વગેરે લીક નથી તે માટે સમયાંતરે ચેક કરો.જેટલું બને એટલું એક ના એક પાણી નો વારંવાર ઉપયોગ કરો.જળ સંચય ની આદત જીવન પ્રણાલી માં લાવો. જો તમારી પાસે પોતા નો ફૂવો હોય તો પણ રાજ્ય સરકાર કે સ્થાનિક સંસ્થા ના જળ સંચય ના નિયમો નું પાલન કરો.(દુષ્કાળ ને કારણે ભૂગર્ભ જળ પણ અસર પામે છે.) સુબાબુલ, સીમારુબા, કેસુરીના અને નીલગિરી જેવી વનસ્પતી સાથે ના વનીકરણને પ્રોત્સાહન આપો. જૈવીક ડીઝલ આપતી જેત્રોફા,પોગોમિયા જેવી વનસ્પતી ના ઊંચેર માટે પ્રોત્સાહન આપો.

આટલું ન કરો:

કોઇ પણ સંજોગો માં પાણી નો બગાડ કરવો નહી.વૃક્ષો અને જંગલ ને કાપશો નહી.છત પર સંગ્રહ કરેલા પાણી નો બગાડ કરશો નહી.તળાવ,વાવ,ફૂવા,ટાંકા જેવા પાણી ના પરંપરાગત સ્ત્રોત ને બગાડશો નહી.વાસણ,કપડાં ઘોતી વખતે તેમજ બ્રશ,દાઢી કરતી વખતે વહેતા પાણી નો ઉપયોગ ન કરો.ઘર ના રોજીંદા કામકાજ માટે પાણી ની પાઈપ નો ઉપયોગ ન કરો.

કૃષિ વિષયક:

આટલું કરો:

વરસાદી પાણી ના સંચય કરો.

ખેત તલાવડી,સાર્વજનીક પાણી નાટાંકા,પાણી આ આરા અને પૂલ માં પાણી નો સંગ્રહ કરો કે જે પ્રાણ રક્ષક બની રહેશે. વરસાદ ની ઋતુ શરૂ થયા પહેલાં સ્થાનીય પાણી ના સ્ત્રોત નુ સમારકામ કરાવો, માટેતેને પુર્ન જીવીત કરો.

દુષ્કાળ રોધક પાક/છોડવા નું વાવેતર કરો કે જેમા પાણી ની ખપત ઓછી હોય.જમીન ના ભેજ નું પ્રમાણ જળવાઈ રહે તે માટે દુષ્કાળ રોધક ઘાસ,વેલા,ઝાડ ની રોપણી કરો.સિંચાઈ માટે સિંકલર પધ્ધતી,ટપક સિંચાઈ નો ઉપયોગ કરો,શક્ય હોય તો સાંજ ના સમયે સિંચન કરો.ખેતર માં થી નિંદામણ કાઢો.જળ સંચય માટે ના આવશ્યક કદમ ઊઠાવો.હયાત જળ સંગ્રહ માટે આવશ્યક કદમ ઊઠાવો. ખેતર માં થી કાઢેલ નિંદામણ નો ઉપયોગ પાણી ને રોકવા માટે કરો. જમીન નો ભેજ જળવાઈ રહે તે માટે હોઈંગ કે આંતર ખેડ કરો કે જે થી માટી ના ઢેંફા ભેજ નું પ્રમાણ જાળવવા માં મદદ કરે. વરસાદ ની ઋતુ ખેંચાવવાની શક્યતા હોય તો તે પ્રમાણે યોગ્ય પાક નું આયોજન કરો.દુષ્કાળ સંભવીત ક્ષેત્ર માં ટૂંકી અવધી ના પાક કે જેમા પાણી ની ખપત ઓછી હોય તેવા પાક ની ખેતી ને પ્રોત્સાહન આપો અને તે પાક ના બિયારણ સહેલાઈ થી પ્રાપ્ય બને તે માટે પ્રયત્ન કરો. ગુણવત્તા યુક્ત બિયારણ, નો વહેલાસર સંગ્રહ કરી રાખો કે જેથી કરી ને તેની તાત્કાલીક વહેંચણી કરી શકાય. ખેડૂત મલ્ચિંગ, નીંદણ નિયંત્રણ, આંતરખેડ વગેરે જેવી પધ્ધતિઓ પસંદ કરી શકે છે. સુબાબુલ, સીમારુબા, કેસુરીના અને નીલગિરી જેવી વનસ્પતી સાથે ના વનીકરણને પ્રોત્સાહન આપો .ગુણવત્તા યુક્ત ઘાસ-ચારા નો પૂરવઠો સુનિશ્ચીત કરો તેમજ પશુ કેંદ્ર ની વ્યવસ્થા કરો. •આઈ.પી.એમ પધ્ધતી નો ઉપયોગ કરી ને ચૂસક પ્રકાર ની જીવાતો તેમજ બીજી જીવાતો ના ઉપદ્રવ ને નિયંત્રીત કરો. ખેડૂતો ને ભલે ને તેઓ દેવાદાર હોય કે ન હોય પાક વિમો લેવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો.નાઈટ્રોજન જેવા ખાતર અને સુક્ષ્મ પોષક તત્વો નો ફોયલર થી છંટકાવ કરો કે જે પાક ને દુષ્કાળ જેવી સ્થિતી માં મજબૂતાઈ આપે.કપાસ જેવા વિશાળ પાક માં એકાંતરે સિંચાઈ કરો. બાસ્પોત્સર્જન દ્વારા જમીન માં થી ભેજ નો ઘટાડો ઓછો થાય તે માટે છોડ ની સંખ્યા ઓછી રાખો. જરૂર લાગે ત્યારે કાઓલીન (૬%),

સાચ્લોસેલ(૦.૦૩%), ફિનાઈલ મર્ક્યુરીક એસિડ જેવા બાસ્પોત્સર્જન વિરોધક ઢ્રવ્ય નો છંટકાવ કરો.ખેતર ને સમથળ કરો,અને સપાટી પર થી પાણી વહી ન જાય તે માટે પાળા બનાવો.

આટલું ન કરો:

પાણી ની ખપત વધુ હોય તેવા પાક /બિચારણ ન વાપરો.

પાક ને સવાર ના સમયે સિંચન ન કરો.